

TÜZVEZETŐK KIKÉPZÉSE

A második világháború tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a harc sikeres megvívásához elengedhetetlenül szükséges a gyalogsági fegyverek tűzének tervszerű irányítása (tűzzel való súlyképzés).

A tervszerű irányítás összes tevékenységeit a „tűzvezetés” fogalma köré csoportosítjuk. A század-, zászlóalj- és ezredparancsnokok tűzvezetői munkájának lényege „tűzfeladatok” adása (harcászati tűzvezetés). A tűz közvetlen vezetését a raj- és szakaszparancsnokok végzik: tűzvezetésük főleg technikai jellegű.

Alábbiakban a rajparancsnokok technikai tűzvezetői kiképzésének megszervezéséhez és végrehajtásához kívánunk útmutatást adni.

1. Általános rész.

Az itt felsorolt ismeretek úgy a lövész-, mint a nehézfegyver (géppuska, pct. ágyú, aknavető) egységek (raj, szakasz) tűzvezetésére vonatkoznak: alkalmazásuknál figyelembe kell venni az érintett fegyver jellegéből adódó sajátosságokat.

A tűzvezetés két nagy feladatkörre tagozódik:

- a) a megszervezésre és
- b) a végrehajtásra.

A megszervezés során megteremtjük a tűzvezetés alapját. Másszóval biztosítjuk különböző parancsokkal és az ezek által kiváltott tevékenységekkel az eredményes tűzvezetés előfeltételeit. A teendők zöme erre a feladatkörre esik.

A tűzvezetés végrehajtásánál, melynek lényege a harcifeladat tűzzel való megoldása, döntő súllyal jut kifejezésre a *megszervezés minőségi foka*. (A lelkiismeretes, szakszerű megszervezés már fél sikert jelent.)

A tűzvezetésben való kiképzés csoportosítását szemlélteti az alábbi vonalas vázlat:

A tűzvezetőkkel való külön foglalkozás súlyát a tűzvezetési *alapismeretekre* kell helyezni. Szervesen összefügg és párhuzamosan halad az irányzó kiképzéssel. Míg az irányzók az irányzó kiképzés során a manuális tevékenységekben való jártasságot szerzik meg, az alatt külön csoportban a tűzvezetők a tűzvezetési alapismereteket sajátítják el (kedvezőtlen időben a tanteremben, különben mindig a terepen).

A tűzvezetésben való kiképzésre a legénységgel együtt, akkor kerül sor, mikor a tűzvezetők az alapismeretekben, az irányzók az irányzási tevékenységekben a jártasság szükséges fokát elérték.

Az alapismeretekben való kiképzés módszere korszerű, ha azt

- a) a lőtérén több alkalommal rendezett bemutató lövészetekre,
- b) minták, keresztmetszetek és ábrák alkalmazására,
- c) a terepen tervezett bemutatásokra alapozzuk.

Az alapismeretek tárgykörébe tartoznak:

- a) a harc sajátosságai,
 - b) az egyes fegyverek rendeltetése, sajátosságai és alkalmazása,
 - c) a fegyverek lövésszaki adatai,
 - d) a különböző célok leküzdésének módja,
 - e) a terep jellege (nyílt, fedett, átszegdelt) és a talaj felszínállapotának (száraz, nedves) befolyása a tűzhatásra,
 - f) a célok sebezhetőségét befolyásoló tényezők szerepe (alakzat, kiterjedés, lövonalhoz viszonyított helyzet, távolság, mozgásnem),
 - g) a tűzrajfaütés és tűzősszpontosítás lényege,
 - h) az osztály, önműködő fegyvereknél a hosszú sorozat, aknavetőnél a gyorsított tűz jelentősége. Tűznemek, tüzelési módok,
 - i) tűz és mozgás közötti összhang,
 - j) tüzelőállás kiválasztása és berendezése,
 - k) vonatkozási pontok szerepe és alkalmazása,
 - l) vonásszámítás,
 - m) célferdítés,
 - n) célok kiválasztása, értékelése és megjelölése,
 - o) tűzparancsok adása.
- E tárgykörök anyagát a kiadott szabályzatok és segédletek tartalmazzák.

A legénységgel együtt tehát raj-, majd szakasz-kötelékben tervezett tűzvezetési gyakorlatoknál tartjuk be a következőket:

a) a lövésszaki részletek és a harcászat egymással szoros összhangban legyenek. A tűzvezetés soha ne legyen öncélú foglalkozás, hanem illeszkedjék be egy pontosan meghatározott harcfelelő megoldásába. Minden gyakorlat alapját rövid feltevés képezi.

b) Elvileg mennél többször lövészegekkel együtt gyakoroljunk: ha ennek akadálya volna, legalább jeleztessük a lövészeket.

c) Az ellenséget minden esetben jelzők, vagy céltáblák helyettesítsék.

d) A tűzvezetési gyakorlatokat úgy kell beállítani, hogy azok zöme a raj-, illetve szakasz-kötelékben éles lőszerezellel előírt lögyakorlatokat megelőzze és azok végrehajtásához mintegy előgyakorlatul szolgáljon.

e) Minden tűzvezetési oktatásnál meg kell tárgyalni a mozgást érintő kérdéseket is.

f) A gyakorlatokat a tüzelőállásváltoztatások sűrű közbeiktatásával tervezzük.

g) Követeljük meg a teljes harcszerúséget, a rejtőzés és fedezés betartását, valamint minden harc helyzetben az azonnali beasást.

h) Minden gyakorlat végén tartsunk megbeszélést.

Minden egyes tűzvezetési gyakorlatot alaposan *elő kell készíteni*. Ez a munka nagy szorgalmat kíván és sok időt vesz igénybe, de tartsuk szem előtt, hogy csak gondos előkészítéssel tudjuk a kiképzési célt elérni. Eredményes tűzvezetői kiképzést nem lehet rögtönzés alapján végre hajtani.

A tűzvezetési gyakorlat előkészítésénél célszerű, ha betartjuk az alábbi sorrendet:

Kiválasztjuk a gyakorlat tárgyát, illetve az előírt tárgykört alaposan átgondoljuk és annak főbb részleteit jegyzetkönyvünkben rögzítjük.

A tárggyal összefüggő ismereteket tárgyaló *szabályzatokat és segédleteket áttanulmányozzuk*.

Keresünk a gyakorlat tárgyát kidomborító kedvező *terepet*, azt részletesen szemrevételezzük és főbb vonásokban feljegyezzük a végrehajtás mozzanatait.

A terep szemrevételezése és a tárgy alapján elkészítjük a gyakorlat *tervét*, majd annak *részletes kidolgozását*.

Összeállítjuk a *személyi és anyagi szükségletet* (jelzők, fegyverek, távbeszélő, lőszer, zászlók, céltáblák, stb.).

Megalakítjuk a *gyakorló egységet*.

A kijelölt jelzők parancsnokát pontosan *elígazítjuk* és szabályozzuk a jelzők teendőit.

Az itt felsoroltakat követi az előkészítés folytatása a terepen a gyakorlat napján. Ennek főbb részletei: (Lásd I. sz. vázlat.)

a) a jelzőkkel a célterületen ismertetjük a gyakorlat tárgyát és átismételjük teendőiket,

b) a jelzőket elosztjuk a célok számának megfelelően és megszámozzuk a célokat. Közöljük a jelzőkkel az egyes célok mozgatására megállapított jeleket, végül a célok felbukkanásának időpontját és időtartamát,

c) kijelöljük pontosan az egyes célok helyét, azokat rejtjük és megállapítjuk az összeköttetés módját,

d) ellenőrizzük az összeköttetést és kioktatjuk a távbeszélő-kezelőket,

e) Meggyőződünk próba útján a jelzők működésének helyességéről.

A tűzvezetési gyakorlat első részét a tűz megszervezése képezi. Enné a tevékenységnél a legfontosabb teendők

a) a figyelés megszervezése,

b) a terep lövésszaki felderítése (a feladat figyelembe vételével ennek alapján határozzuk meg a tüzelőállás helyét),

c) kiegészítő vonatkozási pontok kijelölése és azok löelemeinek megállapítása,

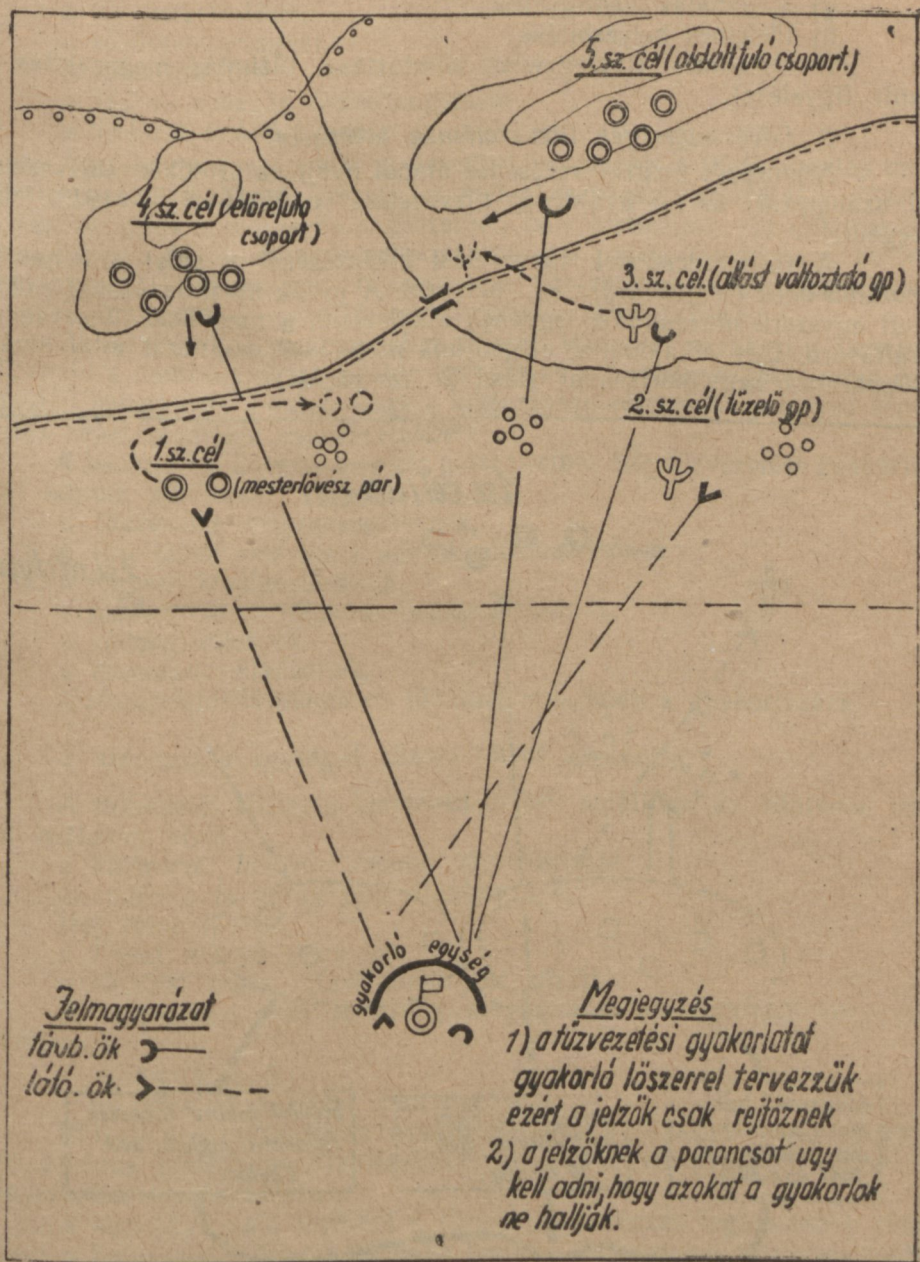
d) tüzelőállás kiválasztása, berendezése és elfoglalása,

e) az összeköttetés megszervezése,

f) gondoskodás a lőszer és egyéb anyag utánpótlásáról.

A tűzvezetési gyakorlat második része a tűzvezetés végrehajtása. A tervezésnél igazodjunk a kiképzés fokához. Kezdetben elégedjünk meg a legegyszerűbb feladat megoldásával. Később a gyakorlottság figyelembe vételével a gyakorlatokat úgy építsük fel, hogy azok mind fokozottabb követelmény elé állítsák a kiképzésen résztvevőket.

Célmegjelölés

1. sz. vázlat.

Általában a tűzvezetés tevékenységei a következők:

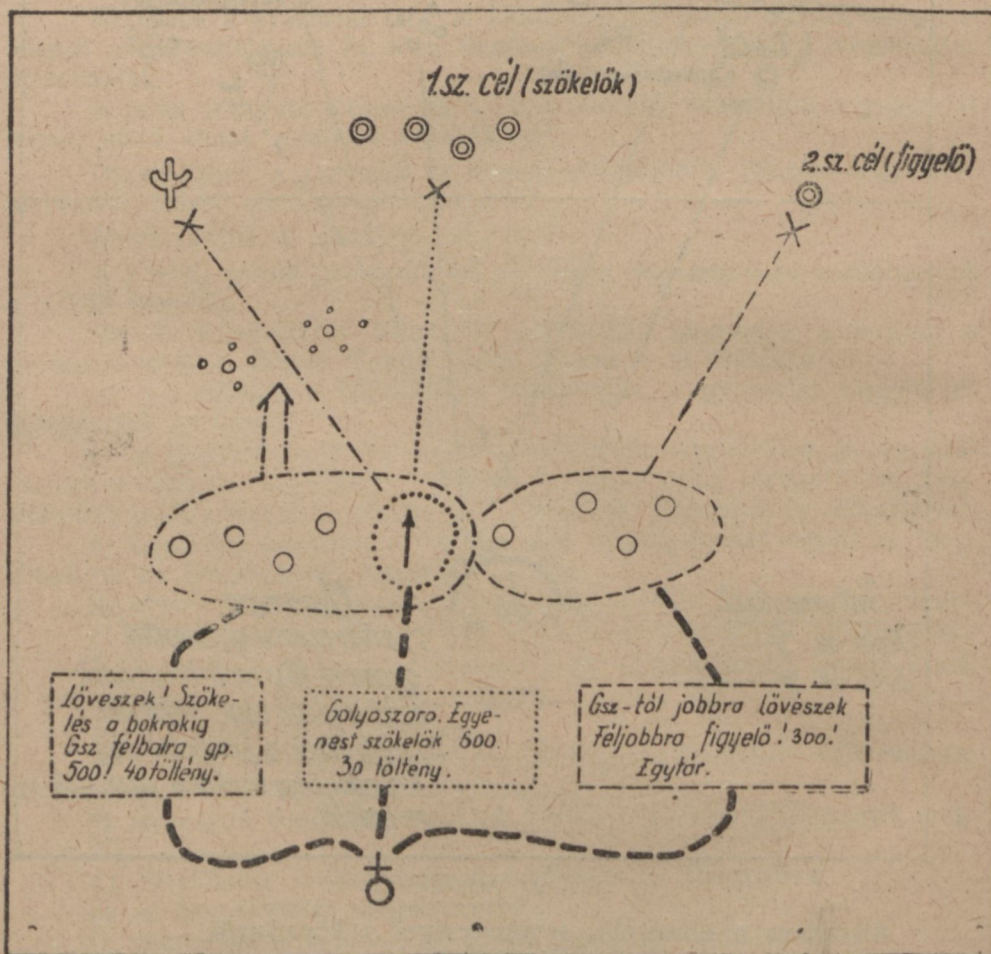
- a) a felderített célok értékelése, kiválasztása,
- b) a tűzmegnyitás időpontjának megállapítása,
- c) tűznem, tüzelési mód meghatározása,
- d) a cél megjelölése,
- e) löelemek megállapítása,

- f) tűzősszpontosítás, tűzelosztás, tűzáthelyezés alkalmazása,
- g) a tűzhatás megfigyelése,
- h) lőelemek helyesbítése,
- i) ellenőrzés (tűzfegyelem fenntartása, tűzhatás megszakítás nélküli figyelése).

2. Lövészegységek tűzvezetőinek kiképzése.

A kiképzés megszervezéséhez alapot nyújt az „E-lőkik. (tűzvezetés) c. szabályzat és „A gyalogság tűzvezetése” c. 35/H. F. — 1949. jelzésű segédlet.

A rajparancsnokok tűzvezetési kiképzésénél a súlyt a helyes tűzparancs-adás elsajátítására kell helyezni. A jelzők alkalmazásával előkészített egyszerű mozzanatok legyenek alkalmasak a megfelelő tűzparancs kiváltására. Egy alkalommal elégedjünk meg 2—3 mozzanat által kiváltott tűzparancs begyakorlásával (lásd 2. sz. vázlat).

2. sz. vázlat

Gyakoroljuk
a golyószóró tüzmegnyitását,
a lövészek tüzmegnyitását,

egyes lövészek tűzmegnyitását,
a tűz helyesbítését,
a tűzősszpontosítást,
a tűzmegosztást,
a tűz és mozgás összehangolását,
a lövészek önálló tüzelését.

A szakaszparancsnokok tűzvezetői kiképzésénél a tűztámogatás megszervezésével összefüggő ismereteket kell elsősorban elsajátíttatni. (Támogatásban: a szétbontakozás és a készenléti hely biztosítása, az előnyomulás támogatása, a tűz és mozgás megszervezése, a roham támogatása, betörés utáni teendők. Védelemben: hézagmentes tűz megszervezése, körvédelem kiépítése, kereszttüzek és tűzősszpontosítások előkészítése.)

Az itt felsorolt mozzanatokat először kiképzett szakasszal bemutatjuk, majd a mozzanatokat részekre bontjuk és a tevékenységeket most egymásután ismertetjük. Fontos, hogy a kiképzésben részesülők a helyes végrehajtás képét rögzítsék emlékezetükben.

A bemutatást kövesse egy-két mozzanatból álló tűzvezetési gyakorlat, ahol adjunk alkalmat

a tűzvezetés megszervezésének,
a tüzeléshez szükséges adatok előkészítésének,
a fegyver kiválasztásának,
a tűzmegnyitási időpont megállapításának,
a célmegjelölésnek,
a tűzparancs-kiadásnak,
tűzősszpontosításoknak és tűzáthelyezéseknek a gyakorlására.

3. Géppuskás egységek tűzvezetőinek kiképzése.

A tűzvezetői kiképzés keretében el kell sajátítani az általános részben leírtakon kívül

a különböző belövési módok végrehajtását,
az átlövés és hézaglövés alkalmazását,
légi célok lövését,
a lövést mozgó célra és
a tüzelést rossz látási viszonyok között.

A belövésben való jártasság megszerzéséhez tanítsuk meg tűzvezetőinket

a villa-eljárás és
a megközelítő módszer alkalmazására.

El kell érni a tökéletes gyakorlottságot a hézaglövésnél a biztonsági eltartás gyors megállapításában, az átlövésnél pedig a biztonsági irányzékállás kiszámításában.

A légi célra való lövésnél a tűzvezetői kiképzés legfontosabb részét képezi a hatásos tűzkörlet határának becslése és a gyors tűzparancs-adás.

A kiképzés megszervezéséhez és végrehajtásához gondosan tanulmányozzuk át a „Géppuskás kiképzés módszertana” c. segédletet

4. Páncéltörőágyús egységek tűzvezetőinek kiképzése.

Az általános részben leírtakat a kiképzésnél a páncéltörőágyú sajátosságainak alapján vegyük figyelembe.

Allandó gyakorlat tárgyát képezze a távbecslés.

Gyakorlottságra kell szert tenni a páncélelhárító tűzterv és vonatkozási pont vázlat készítésében.

Minden tűzvezetőnek ismernie kell
a pásztázó hatást,
a szórás gyakorlatias méretét,
a találát-valószínűséget és
a lövedékhatást.

Különösen fontos a mozgó célra való lövés-összes szabályainak elsajátítása, ezzel kapcsolatban a gyors tűzparancs adása és a löelemek helyesbítése.

A tűzvezetési gyakorlatokat először a kis lőtéren tervezzük álló célokra, majd később a terepen valóságos távolságon folytassuk. Itt már a súlyt a mozgó célok leküzdésére kell helyezni.

A tűzvezetők kiképzését részleteiben a 92/1949. jelzésű segédlet szerint szervezzük meg.

5. Aknavető egységek tűzvezetőinek kiképzése.

Az előzőekben közölt alapismereteket ki kell egészíteni. Megbízhatóan el kell sajátítani a tűzvezetőkkel

a lövés elméletét,
a löelemek megállapításának módját és
a tüzeléssel összefüggő ismereteket.

A lövés elméletének anyagát képezi
a lövedékpálya alakja,
a lövedékpályát befolyásoló tényezők és
azok kiküszöbölése,
a szórás törvényszerűsége,
a találati valószínűség,
a hatás különböző célok ellen.

A löelemek megállapítása mint gyűjtőfogalom, magában foglalja az alábbiak begyakorlását:

vonás-elmélet, vonás-számítások,
lőtáblázat ismertetése és használata,

a párhuzamosítás fogalma és a különböző párhuzamosítási eljárások,

az előírt löelem-megállapítási módok (támpontszerző lövés, stb.).

A tüzeléssel összefüggő ismeretek keretében kell elsajátítani a tűzvezetőknek

a belövés végrehajtását villa-képzéssel
és lépcsőzetes eljárással,
a lőszerszámítást,
a tűzparancs-adást,
a lőelőjegyzés vezetését és
a tűzfeladatok megoldását.

A tűzvezetők kiképzését először a kis lőtéren tervezzük és folytassuk, a terepen valóságos távolságon lövés-megfigyelési gyakorlatokkal (ezekhez füstjelző töltényekkel felszerelt jelzőket alkalmazunk).